

НА ВНИМАНИЕТО НА ЧЛЕНОВЕТЕ
НА НАУЧНОТО ЖУРИ ОПРЕДЕЛЕНО
СЪС ЗАПОВЕД Р-109-276/25.05.2023 г. на РЕКТОРА НА МЕДИЦИНСКИ
УНИВЕСИТЕТ „ПРОФ.Д-Р ПАРАСКЕВ
СТОЯНОВ“, г. ВАРНА

Относно: Предоставени документи за участие в конкурс на Медицински Университет-Варна (обявен в ДВ бр.28/28.03.2023) за заемане на академична длъжност „Доцент“ по специалност „Вирусология“, професионално направление 4.3. Биологични науки, област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика за нуждите на Катедра „Микробиология и вирусология“, Факултет „Медицина“, на основание чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) и чл. 57, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 6, ал.1, чл. 127, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за развитие на академичния състав в Медицински Университет – Варна на д-р Деница Тодорова Цанева-Дамянова д.б .

Съгласно протокол 3/15.05.2023 от заседание на Факултетен съвет на Факултет „Медицина“ при МУ-Варна и със заповед Р-109-276/25.05.2023 на Ректора на МУ-Варна съм определена за член на Научното жури (НЖ). Съгласно протокол 1/06.06.2023 от първото заседание на НЖ съм определена да изготвя **становище** по горевизираната процедура за заемане на академичната длъжност, с единствен кандидат д-р Деница Тодорова Цанева-Дамянова д.б

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Лилия Иванова Иванова дм, доцент СМДЛ „Сити Лаб“ Варна

Кратки биографични данни:

Д-р Деница Тодорова Цанева-Дамянова е родена на 27.02.1983 г. в гр. Варна. Завършва средно образование в III Природо-математическа гимназия „Академик Методий Попов“-Варна (профил - биология с разширено изучаване на английски език) през 2001 г., и V-та Езикова гимназия „Йоан Екзарх“с приравнителен изпит по английски език, за които предоставя съответните свидетелства.

Придобива магистърска степен по медицина в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна през 2007 г. с професионална квалификация лекар. През 2021 г. придобива магистърска степен по Здравен Мениджмънт и Медико-социални грижи. Работи последователно като фелдшер и лекар-ординатор към ЦСМП – Варна и търговски представител към UCSB-The Allergy company (2007-2008 г.). От 01.02.2012 г. до момента е Лекар-вирусолог, Завеждащ вирусологична лаборатория към МДЛ“Статус“ гр.Варна. От 2015 г. е назначена за хоноруван асистент в катедра „Микробиология и вирусология“ на МУ-Варна, а от 2016 г – за редовен асистент в същата катедра. От 2019 г. до сега е главен асистент в катедра „Микробиология и вирусология“ на МУ-Варна.

Д-р Деница Цанева Дамянова е редовен специализант клинична ординатура по вирусология от 2008 г. - до 2011 г.. Придобива медицинска специалност Вирусология през 2012 г. От 2016 г. до 2019 г. е докторант към Катедра Микробиология и вирусология“ на МУ-Варна; специалност: “Вирусология“. През 2019 г. защитава успешно образователна и научна степен “Доктор“ в научна специалност „Вирусология“ и дисертационна разработка на тема „Клинико-лабораторно проучване върху разпространението на вирусни хепатити В и D в

обща популация и при пациенти с хронични чернодробни заболявания в Североизточна България. Продължителност на HBV – поствакциналният имунен отговор при ваксинирани лица". Д-р Цанева-Дамянова продължава да усъвършенства квалификацията си в годините. Участва в Introductory Computational Biology course - Медицински университет – Варна (2021), Курс „Педагогическа и андрагогическа компетентност за преподаватели и докторанти (2022)“, в 23 Обучителни (on line, webinar) семинара предимно във връзка с пандемията от Covid-19 (2020 – 2023 г.).

Д-р Деница Цанева-Дамянова участва в 4 научни проекта, 3 от които към Фонд „Наука“ на МУ-Варна и един – по Национална програма „Млади учени и постдокторанти“ на Министерство на образованието и науката.

Владее английски език свободно, френски език – на много добро ниво и немски език – на начално ниво.

Учебната дейност на д-р Деница Цанева-Дамянова е значително над изискуемия минимум. За последните години има между 280 и над 300 часа годишна учебна натовареност с практически занятия и лекционен курс със студентите във факултетите по медицина, дентална медицина и фармация в МУ-Варна по дисциплината „Микробиология и вирусология“, обучаващи се на български и преимуществено на английски език.

Наукометрични показатели:

В периода 2015 г. – 2023 г. д-р Цанева-Дамянова разработва и успешно защитава дисертационен труд на тема „Клинико-лабораторно проучване върху разпространението на вирусни хепатити В и D в обща популация и при пациенти с хронични чернодробни заболявания в Североизточна България. Продължителност на HBV – поствакциналният имунен отговор при ваксинирани лица“ (показател A1 – 50 точки). Разработва хабилитационен труд на тема „Хепатит D вирус (HDV) сателит в орбитата на вируса на хроничен хепатит В“ – обзор и собствени данни (100 точки). В академичната справка са представени общо 14 научни публикации (показател Г7, статии Г7 - 1 – Г7 -14 в академичната справка) в издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), от които в 2 научни публикации е самостоятелен автор. Една от самостоятелните научни публикации е с IF 2.116. Съавтор е на глава от книга (показател Г8, статия Г8-1). Общо показатели Г5 – Г10 - 207 точки при изискуеми 200 точки. Представя списък с 26 цитирания (показател Д11 – общо 52 точки). От 3 пълнотекстови публикации в научни списания и сборници извън минималните наукометрични изисквания за заемане на академична длъжност „Доцент“, 2 са глави от Ръководство за студенти по медицина, дентална медицина, фармация и медицински колеж Варна (2011, издателство „Зограф“ – Варна, ISBN 978-954-15-0226-6) и 1 – пълнотекстова публикация в научно списание реферирано и индексирано в световно известни бази данни с научна информация Web of Science и Scopus (Hepatitis A and Hepatitis E virus in patients with acute hepatitis – a three-year hospital-based, retrospective study, 2022, Acta Microbiologica bulgarica) – 12 точки. Участва в общо 14 международни и национални научни форума с 14 доклада и постерни презентации, преимуществено на английски език.

Оценка на научно-изследователската дейност и на приносите:

Кандидатката д-р Деница Цанева-Дамянова развива значителна научно-изследователската дейност в периода 2015 – 2023 г. Основните теми на научните публикации и научните приноси са обединени в 4 направления:

Хепатитни вируси- HBV (хепатит В), HDV (хепатит D), HCV (хепатит С). (Монография В3; Публикации Г.7.6; Г7.7; Г7.9; Г8.1).

Вирусните хепатити продължават да занимават научната общественост както в диагностичен, така и в терапевтичен аспект. Парентерално предаваемите хепатитни вируси (HBV, HCV, HDV) са изключително значими вируси, предизвикващи инфекции в различни групи от населението. Изследванията на д-р Цанева-Дамянова в областта на **вирусните хепатити** са изключително задълбочени и обхващат много аспекти на инфекциите с някои хепатотропни вируси: Те допринасят много за заостряне вниманието върху тях. Определна е инфектираността с тези вируси и в сравнителен аспект с предходни проучвания, определена тенденцията за намаляване разпространение им, дължащо се на масовата имунизация и информираността на гражданите и медицинската общност, довели до масово изследване на болнични и амбулаторни пациенти. Ролята на окултните, „серологично тихи“ HBV инфекции – един сериозен проблем при трансплантациите и имunosупресията, също е дефинирана много задълбочено. Установена е реактивация на HBV и HCV при имunosупресирани пациенти с рязко повишаване на вирусната репликация. Широкомащабното проучване на HBV-поствакциналния имунитет при имунизирани лица е от първите за страната и показва, че само около 1/3 от тях имат откриваем имуноен отговор след 15 годишна възраст. Това неминуемо изисква преразглеждане на имунизационния календар и определяне рискови групи за реимунизация. За първи път в България е извършена изолация, секвениране и генотипиране на вируса на хепатит D, с цел дефиниране на доминантния HDV генотип, циркулиращ в България

Особено внимание трябва да се обърне на монографичния труд */Монография В3/* на д-р Цанева-Дамянова. Основният акцент е върху най-уникалния човешки вирус – HDV, единствен сателит на HBV. Направен е обзор върху съществуващите данни от литературата, историята на откриване на вируса, класификацията, морфологията, биологичните свойства и уникалната репликация на този вирус. Включени са собствени данни от проучванията, с акцент на хроничната двойна HBV/HDV инфекция и нейните последици. Монографичният труд е особено прецизно написан и е значителен принос в медицинската наука и практика. За първи път в България е направено подробно описание на съществуващата нормативна уредба и надзор по отношение на хроничните заболявания, в частта за превенция и контрол на хроничничен вирусен хепатит. За първи път в България е представено анкетно проучване сред пациенти с хроничен хепатит D, като се отчита тяхната информираност по отношение на заболяването, както и неговото влияние в ежедневието- управление на заболяването, борба със стигмата и дискриминацията

Херпесни вируси - EBV (Епщайн-Бар вирус), CMV (цитомегаловирус) (Публикации Г7.1; Г 7.2; Г7.3; Г7.5; Г7.8; Г7.10; Г7.11; Г7.12; Г7.13).

Извършени са широкомащабни сероепидемиологични проучвания върху разпространението на най-масовите латентни вирусни инфекции, предизвиквани от CMV и EBV в зависимост от възрастта и пола. Дефинирано е началото и честотата на първичните инфекции, както и степента на заразеност с напредване на възрастта. Дефинирана е ролята на тези вируси в най-рисковите групи като жени в детородна възраст, бременни жени и новородени деца. Използвани са множество съвременни методи за диагностика и комбинация от тях (различни ELISA тестове, Western blot анализ), за дефиниране на първична инфекция, особени форми на първична инфекция и на реактивация на инфекцията. Изключителен принос е използването на различни допълнителни лабораторни методи, чиито възможности

са задълбочено анализирани в представените научни публикации. Тесовите за IgG авидност на давността на EBV инфекцията, anti EBNA 1 за отдиференциране на остра от предхождаща EBV инфекция, имуноблот за дефиниране на остра EBV инфекция и PCR техниките при имунокомпрометирани пациенти са в помощ на диагностиката и прогнозата. За първи път в страната е приложен молекулярно-биологичен (PCR) метод за диагностика на първична EBV инфекция и сравнително със серологичните маркери - при дефиниране на реактивация на инфекцията при пациенти с Болест на Ходжкин, Неходжкинови лимфоми и други имуносупресирани пациенти. Направена е компетентна оценка на значението на всеки от тях и са формулирани критерии за подобряване диагностиката на EBV и установяване на вирусната реактивация при потенциално рискови пациенти.

Вирусни инфекции при трансплантирани и имунокомпрометирани лица. (Публикации Г7.9; Г7.10; Г7.12; Г7.13; Г7.14; Г8.1).

В последните десетилетия броят на имунокомпрометирани лица расте бързо поради интензивната противотуморна терапия, трансплантациите и съпътстващата имуносупресивна терапия, нарастващата ХИВ позитивност. Имуносупресирани пациенти много често са засегнати от нозокомиални инфекции в болничните заведения и от инфекции в обществото. Вирусите, участващи в този процес, са много на брой, но Epstein Barr virus (EBV) е един от водещите, Cytomegalovirus (CMV), Herpes simplex viruses (HSV1, HSV2), Varicella zoster (VZV), вирус на хепатит В (HBV), вирус на хепатит С (HCV) и човешки полиомавируси (BKV, JC). Установената висока серопревалентност и респективно заразеност в обща популация с EBV недвусмислено рефлектира в необходимостта от въвеждане в рутинната практика на методи за установяване на реактивация на тези латентни вирусни инфекции при пациенти под имуносупресия по повод основното заболяване, след трансплантация на солидни органи и хемопоетични стволови клетки. При имуноен дефицит, тази реактивация води до заболяване с много по-дълго протичане и усложнен изход.

В научна разработка в този раздел е дефиниран рискът от развитие на EBV-индуцирани лимфопролиферативни заболявания при имуносупресирани пациенти чрез изследване на anti-EA (D) IgG, като евентуален маркер за вирусна реактивация. В проведено сероепидемиологично проучване при пациенти с Неходжкинови лимфоми е установена по-висока от средната за североизточна България и страната честота на HBsAg и anti-HCV позитивност, като HBV маркерите са по-разпространени в сравнение с тези на HCV. В друго проучване при пациенти в риск-лимфом на Ходжкин, неходжкинов лимфом, пациенти под имуносупресия (остра миелоидна левкемия) и пациенти с първична инфекция (инфекциозна мононуклеоза) е направен сравнителен анализ на първичният имуноен отговор срещу основните антигени (VCA) и EA (D) за определяне отговорът на антителата към ранния EA (D) антиген като маркер за реактивиране. Приложен е за първи път в страната EBV-Real time PCR метод сравнително със серологичните маркери при имуносупресирани пациенти. Приложените PCR техники при различните групи рискови пациенти доказват, че това е методът на избор при мониториране тежестта на инфекцията и определяне на специфично лечение.

В проучване (Г7.14) са анализирани най-честите клинични симптоми, водещи до търсене и доказване на HIV серопозитивност (пневмония, неподдаваща се на конвенционално лечение, лимфаденопатия, хепатит, мононуклеоза подобен синдром, хронична диария и загуба на тегло, неврологична симптоматика, рецидивиращ Herpes zoster, артралгия с обрив.

Пациентите живеещи с HIV в проучването най-често са в ко-инфекция със сифилис и/или имат активна CMV инфекция.

Вирусът SARS-CoV-2 (COVID-19). (Публикация Г7.4).

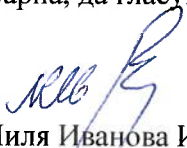
В научно-изследователската дейност на д-р Цанева-Дамянова не е подминат и актуалния SARS-coV-2. В мащабно изследване на 586 серумни проби на амбулаторни пациенти е направен сероепидемиологичен скринингов анализ за носителство на специфични антитела срещу вируса. Скрининговите изследвания са от съществено значение за дефиниране на разпространението на вируса, формирането на колективен имунитет, профилактиката и алгоритмите за лечение на инфекцията.

Кандидатът д-р Деница Тодорова Цанева-Дамянова представя в настоящия конкурс като основна част от своята научно-изследователска и практическа дейност приноси, разпределени в няколко направления изброени по-горе.

Напълно приемам представените научни трудове (Монографичен труд и публикации) и справки, които кандидатът за доцент представя защото:

1. Съдържат резултати и анализи въз основа на лични изследвания, полезни за научните знания, лабораторната диагностика и клиничната практика, особено в областта на хроничните и латентни вирусни инфекции.
2. Представят последователна и задълбочена информация за регионалното разпространение на широк кръг вирусни агенти и лабораторно-диагностичните възможности за определяне статуса на вирусната инфекция и необходимостта от специфична антивирусна терапия при пациенти с хронични HBV/HDV инфекции, имunosупресирани и имунокопрометирани пациенти.
3. Хабилизационният монографичен труд „Хепатитен D вирус (HDV) сателит в орбитата на вируса на хроничен хепатит B“. Обзор и собствени данни представлява първи за страната изключително задълбочен и прецизно написан анализ на този малко известен вирус. Монографичният труд е изключително полезен за специалисти с различна медицинска насоченост, основно: вирусолози, микробиолози, гастроентеролози, инфекционисти, както и студенти по медицина и специализанти, служители в общественото здравеопазване, както и изследователи с по-задълбочен интерес в полето на хепатологията.
4. Показват научна продукция и учебна дейност, които отговарят на количествените изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински Университет – Варна.

Заключение: въз основа на предоставените ми материали за изготвяне на становище относно кандидатурата за АД „доцент“, след внимателен анализ на всички документи, приемам за напълно подходяща кандидатурата на д-р Деница Тодорова Цанева-Дамянова, като си позволявам най-учтиво да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури при МУ-Варна, да гласуват положително, така както аз самата ще направя.

Подпис:
Доц. д-р Лиля Иванова Иванова дм
Варна 25.07.2023 г.